

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central
Judecător: V. Holban
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu

DECIZIE

2 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Instituția Publică „Centrul de Excelență în Transporturi”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Transporturi” cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere, penalităților și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Instituția Publică „Centrul de Excelență în Transporturi”,

c o n s t a t ă:

La 12 mai 2016 SA „Termoelectrica” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva IP „Centrul de Excelență în Transporturi” cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere, penalităților și compensarea cheltuielilor de judecată.

SA „Termoelectrica” în motivarea acțiunii a invocat că în baza contractului de livrare a energiei termice de apă caldă nr. 2475 din 1 februarie 2016, încheiat între SA „Termocom” și IP „Centrul de Excelență în Transporturi”, ultima și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate de SA „Termoelectrica” la obiectele sale.

Astfel, pentru energia termică livrată „Consumatorul” în conformitate cu pct. 6.1.5 al contractului menționat urma să achite plata lunară pentru energia termică de apă caldă utilizată, organizației furnizoare, prin dispozițiile de plată ale SA „Termoelectrica”, conform tarifelor stabilite.

A comunicat că în consecință, din cauza neonorării obligațiilor contractuale, prin neachitarea bonurilor de plată pentru consumul de energie termică, pârâtul a

acumulat o datorie pentru consumul de energie termică de apă caldă în sumă de 1 228 715,69 de lei, pentru perioada 1 noiembrie 2015 - 29 februarie 2016, confirmată prin lista facturărilor și achitărilor.

La fel, reclamanta a relatat că nerespectarea de către consumator a obligațiilor contractuale, a generat calcularea sumei de 285,64 de lei cu titlu de penalitate, în temeiul pct. 3.1.2 al contractului de livrare a energiei termice, iar în baza art. 619 Cod civil, pentru întârzierea plăților s-a calculat suma de 41 107,94 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 24 februarie 2016 - 20 aprilie 2016.

A solicitat prin cererea de chemare în judecată inițială și cererile de concretizare a cerințelor din 18 iulie 2016, 17 august 2016 și 21 februarie 2017 încasarea de la IP „Centrul de Excelență în Transporturi” doar a sumei de 46 762,31 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 24 februarie 2016 - 5 august 2016 și a taxei de stat în sumă de 50 000 de lei, aceasta deoarece la 17 octombrie 2016 a fost stinsă datoria în mărime de 130 000 lei, fapt confirmat prin dispoziția de plată nr. 776 din aceeași dată. (f. d. 75)

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Central din 22 februarie 2017 acțiunea a fost admisă, fiind încasat de la IP „Centrul de Excelență în Transporturi” în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 46 762,31 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 24 februarie 2016 - 5 august 2016 și cheltuielie de judecată în mărime de 50 000 de lei, iar în total suma de 96 762,31 de lei.

La 1 martie 2017 IP „Centrul de Excelență în Transporturi” a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Referitor la taxa de stat s-a referit la prevederile art. 85 alin. (1) lit. i) CPC și art. 4 alin. (13) al Legii taxei de stat.

Prin încheierea din 20 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarată de IP „Centrul de Excelență în Transporturi”. S-a acordat apelantului, pentru lichidarea neajunsurilor, un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii și s-a explicat că în cazul neprezentării dovezii de plată a taxei de stat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu materialele anexate va fi restituită.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 octombrie 2017 a fost admis recursul declarat de către IP „Centrul de Excelență în Transporturi”, a fost casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017 și a fost restituită cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel (f. d. 118-120).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de IP „Centrul de Excelență în Transporturi”, fiind acordat un termen apelantului pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 052,15 lei, până la 20 februarie 2018, ora 11.00 și s-a explicat că în cazul neprezentării dovezii de plată a taxei de stat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu materialele anexate va fi restituită (f. d. 139-142).

La 2 februarie 2018 IP „Centrul de Excelență în Transporturi” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea

încheierii contestate și restituirea cauzei în instanța de apel, la faza examinării apelului.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel obligând IP „Centrul de Excelență în Transporturi” să achite taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în mărime de 1 052,15 lei a lăsat fără apreciere faptul că aceasta este o instituție de învățământ profesional tehnic care este direct subordonată Ministerului Educației și este finanțată de la bugetul de stat, motiv pentru care este scutită de la plata taxei de stat.

IP „Centrul de Excelență în Transporturi” și-a întemeiat prezenta cerere de recurs în baza prevederilor art. 432 alin. (2) CPC, art. 85 alin. (1) lit. i) CPC; art. 4 alin. (13) al Legii taxei de stat, Anexei nr. 31 la Hotărârea Guvernului nr. 653 din 6 noiembrie 2009 „Cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al Ministerului Educației”, pct. 61 al Regulamentului – cadru de organizare și funcționare a Centrului de excelență aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 1158 din 4 decembrie 2015 și înregistrat prin ordinul Ministerului Justiției nr. 1094 din 31 decembrie 2015, publicat în MO nr. 13-19.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei și în special din avizul de recepție DS 2100157221AS din 25 ianuarie 2018, rezultă că copia încheierii instanței de apel din 16 ianuarie 2018 a fost comunicată IP „Centrul de Excelență în Transporturi” la 25 ianuarie 2018 (f. d. 145).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 2 februarie 2018, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 365 alin. (1) lit. d), (4) CPC, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că litigiul dedus judecății este un litigiu patrimonial, ce rezultă din încasarea dobânzilor de întârziere acumulate în baza neachitării datoriei în mărime de 130 000 lei, care a fost achitată pe parcursul examinării cauzei în fond și a plății taxei de stat.

Totodată, s-a stabilit că la depunerea acțiunii în instanța de judecată împotriva IP „Centrul de Excelență în Transporturi”, SA „Termoelectrica” a achitat taxa de stat în mărime de 50 000 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 1001 din 10 mai 2016. (f. d. 6)

Este cert și faptul că IP „Centrul de Excelență în Transporturi” nefiind de acord cu hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Central) din 22 februarie 2017 a declarat apel la 1 martie 2017, însă fără achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel, considerând că prin lege este scutit de la plata taxei de stat. (f. d. 91-93).

Astfel, potrivit art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform art. 3 alin. (1) lit. a) și lit. j) al Legii taxei de stat, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele cwantumuri: pentru cererile de chemare în judecată, cererile terților care au revendicări de sine stătătoare, pentru cererile privitor la litigiile precontractuale, pentru cererile (plângerile) privitor la cauzele cu procedură specială, pentru cererile de apel și cererile de recurs, pentru cererile de revizuire a hotărârilor instanțelor judecătorești, precum și pentru eliberarea de către instanțele judecătorești a copiilor (duplicatelor) de pe documente: a) pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document, prin care încasarea se produce în mod incontestabil, 3% din valoarea acțiunii din suma încasată sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice.

Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se încasează 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75% din taxa calculată din suma contestată.

La caz, sunt incidente și prevederile art. 84 și 85 alin. (1) lit. i) CPC, care stipulează că se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

De taxă de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale - la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

Prin prisma normelor enunțate, la caz, se constată că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de IP „Centrul de Excelență în Transporturi”, fiindu-i acordat un termen apelantului pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 052,15 lei, până la 20 februarie 2018, ora 11.00 și explicându-i-se că în cazul neprezentării dovezii de plată a taxei de stat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu materialele anexate v-a fi restituită. (f. d. 139-142)

Astfel, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, reține ca întemeiată soluția instanței de apel, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de IP „Centrul de Excelență în Transporturi”, fiindu-i stabilit ultimului un termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 1 052,15 lei, deoarece apelantul nu cade sub incidența normei sus menționate, or, de taxă de stat sunt scutite organele publice subordonate autorităților publice centrale, organelor centrale de specialitate ale administrației publice și Curții de Conturi.

La acest segment se va reține că IP „Centrul de Excelență în Transporturi” nu este un organ/autoritate publică, ci reprezintă o organizație necomercială, fapt confirmat prin certificatul de înregistrare anexat la dosar (f. d. 19), aceasta deoarece în temeiul art. 1 alin. (1) al Legii cu privire la asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, asociația obștească este o organizație necomercială, iar în sensul art. 30 alin.(1) lit. a) asociația obștească contribuie la dezvoltarea sau susținerea educației și instruirii persoanelor, difuzării și acumulării de cunoștințe.

Prin urmare, instanța de recurs reține că, instanța de apel, prin prisma prevederile art. 368 alin. (1) CPC, întemeiat a dispus, prin încheierea din 16 ianuarie 2018, de a nu da curs cererii de apel depusă de apelantul IP „Centrul de Excelență în Transporturi”, acordându-i ultimului termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 052,15 lei.

Pe cale de consecință, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție va remarca că recurentul fiind o organizație necomercială nu se încadrează în categoria entităților care beneficiază de facilități la achitarea taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (1) lit. i) CPC, iar cuantumul taxei de stat, stabilit spre achitare de apelant la depunerea cererii de apel, nu depășește limitele stabilite de lege.

Astfel, nu poate fi reținut și se respinge argumentul recurentului precum că instanța de apel obligând să achite taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în mărime de 1 052,15 lei, a lăsat fără apreciere faptul că apelantul este o instituție de învățământ profesional tehnic care este direct subordonată Ministerului Educației și este finanțată de la bugetul de stat, motiv pentru care este scutită de la plata taxei de stat. Or, IP „Centrul de Excelență în Transporturi” fiind o organizație necomercială

de utilitate publică, dispune de surse de venit și buget propriu și nu este scutită prin lege de plata taxei de stat, iar în rezultat urmează să achite taxa de stat pentru depunerea cererii de apel.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională.

Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza *Golder v. the United Kingdom* §-36 din 21 februarie 1975.), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane vs United Kingdom* 28 mai 1985). Însă, limitările sunt în concordanță cu art. 6 § 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (cauza *Bellet vs France* §-31, *Garcia Manibardo vs Spain* §-44).

Pentru considerentele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Instituția Publică „Centrul de Excelență în Transporturi”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Transporturi” cu privire la încasarea datoriei, dobânzilor de întârziere, penalităților și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

judecători

Valeriu Doagă

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva